

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/45/2020
Identifikačné číslo spisu: 1508207930
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1508207930.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Z. G., nar. X. novembra XXXX, bytom J., G., zastúpeného JUDr. Branislavom Zubercom, advokátom, so sídlom Michalská 9, Bratislava, proti žalovanému: František Koubek, s miestom podnikania Šášovská 3016/6, Bratislava, IČO: 37 081 331, zastúpenému Slávik & Co. s. r. o., so sídlom Budovateľská 3, Prešov, IČO: 47 252 367, o zaplatenie 12.846,73 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 23Cb/274/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2019, č. k. 4Cob/53/2019-232, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2019, č. k. 4Cob/53/2019-232, z r u š u j e a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 9. apríla 2018, č. k. 23Cb/274/2009-155, Okresný súd Bratislava V (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 12.846,73 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 14% ročne od 17. novembra 2008 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia žalovanej sumy spolu s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorú mal spôsobiť žalovaný pri vykonávaní opravy žalobcovho nákladného motorového vozidla (oprava hydraulického valca na vyklápanie kabíny). Škoda mala vzniknúť na vozidle tak, že žalovaný pri vyklápaní kabíny túto dostatočne nezaistil, v dôsledku čoho sa kabína vozidla odtrhla a rozbila. Žalovaný za prítomnosti žalobcu túto skutočnosť nahlásil do svojej zákonnej poisťovne UNIQA, poisťovňa však odmietla žalovanému poskytnúť poisťné plnenie z dôvodu, že žalovaný v dobe poisťnej udalosti už nebol poistený. Z tohto dôvodu si dal žalobca poškodené vozidlo opraviť v servise Auto - Impex spol. s r. o. Pri zákazke bola dohodnutá záloha vo výške 150.000,- Sk, ktorú žalobca uhradil. Spoločnosť Auto - Impex spol. s r. o. vykonala na vozidle potrebnú opravu, o ktorej vyhotovila servisnú správu a zároveň vystavila faktúru na sumu 387.020,70 Sk. Žalobca predmetnú faktúru zaplatil v celej výške a spoločnosť Auto -

Impex spol. s r. o. žalobcovi dobropisovala sumu 150.000,- Sk. Celková škoda, ktorá vznikla žalobcovi, predstavuje sumu 387.020,70 Sk (12.846,73 eura).

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o dielo podľa ust. § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“ alebo „Obchodný zákonník“), pričom žalovaný konal prostredníctvom poverenej osoby v súlade s § 15 ObZ a k posunutiu kabíny nákladného motorového vozidla žalobcu došlo neodbornou manipuláciou mechanika žalovaného. Právny vzťah medzi stranami sporu súd prvej inštancie vyhodnotil ako obchodnoprávny, a preto aplikoval ust. § 373 a nasl. ObZ. Uviedol, že žalovaný prostredníctvom poverenej osoby manipuloval s kabínou napriek skutočnosti, že predmetom opravy mal byť hydraulický valec, umožňujúci bezpečné a bezporuchové naklápanie kabíny. Výšku škody žalobca osvedčil predložením dokladov o obhliadke motorového vozidla poisťovacím technikom, servisnou správou k zákazkovému listu vystavenou spoločnosťou Auto - Impex, spol. s r. o., ktorá pri popise závad a predmete opravy odkazuje na potreby opráv konštatovaných pri obhliadke a faktúrou vystavenou spoločnosťou Auto - Impex, spol. s r. o., na sumu 387.021,- Sk, ktorej súčasťou je refaktúracia nákladov spojených s odtiahnutím vozidla. O úhrade uvedenej faktúry predložil žalobca príjmový pokladničný doklad vystavený spoločnosťou Auto - Impex spol. s r. o. Podľa súdu prvej inštancie žalobca osvedčil všetky atribúty predpokladané Obchodným zákonníkom pre priznanie náhrady škody. Rozhodnutie o úroku z omeškania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom ust. § 369 ods. 1 ObZ, pričom za prvý deň omeškania určil deň nasledujúci po doručení žaloby žalovanému a vo zvyšku žalobu zamietol.

4. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 13. júna 2019, č. k. 4Cob/53/2019-232, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

5. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že vzťah medzi sporovými stranami sa posudzuje pri uzatváraní zmluvy a pri náhrade škody podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nesprávny je však záver súdu prvej inštancie, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo s tým, že žalovaný konal prostredníctvom poverenej osoby. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní nepreukázal, kto za žalovaného so žalobcom uzatvoril zmluvu (či už písomnú alebo ústnu), nepreukázal, kto za žalovaného prevzal auto na opravu (preberací protokol), nepreukázal, či vozidlo odovzdal žalovanému (ako živnostníkovi) alebo spoločnosti Stavebné stroje, s. r. o., ktorej štatutárnym zástupcom bol v tom čase žalovaný. Žalobca síce vyvrátil tvrdenie žalovaného, že v tom čase nevykonával opravy ako živnostník ako i to, že nemal s prenajímateľom Dlažbastav s. r. o. uzatvorenú nájomnú zmluvu na využívanie areálu. Táto skutočnosť však nemá vplyv na to, či bolo preukázané uzatvorenie zmluvy o dielo so žalovaným. Pokiaľ z faktúry vystavenej svedkovi S. K. vyplýva, že žalovaný menovanému vykonal opravu motorového vozidla totožnej továrenskej značky a typu ako má žalobca, práve v tej prevádzke, kde sa mala vykonať aj oprava vozidla žalobcu, tak to vypovedá len o tom, že žalovaný mal v nájme nebytové priestory na Vajnorskej ulici č. 131 v Bratislave. Výpoveď svedka K. K. (odvolací súd mal zrejme na mysli S. K., pozn. dovolacieho súdu) ohľadom opravy jeho vozidla je pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného irelevantná. Svedok nevedel uviesť, či vozidlo preberal žalovaný ako živnostník alebo ako konateľ právnickej osoby. Tiež výpoveď K. P., ktorý realizuje obhliadky motorových vozidiel pre potreby UNIQA poisťovňa a. s., je irelevantná. Žalobca nepreukázal, že ku škode došlo manipuláciou s kabínou vozidla zamestnancom žalovaného. Žalobca sa tým dostal do dôkaznej núdze. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní nepreukázal uzatvorenie zmluvy o dielo medzi žalobcom a žalovaným. Vzhľadom k tomu, že medzi sporovými stranami nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo (či už písomne alebo ústne), žalovaný nemohol porušiť povinnosť zo záväzkového vzťahu, čím nebola naplnená jedna z podmienok pre vznik zodpovednosti za prípadnú škodu. Pokiaľ žalobca vynaložil náklady na opravu motorového vozidla (čo preukázal), nemôže sa ich náhrady titulom náhrady škody domáhať z titulu zodpovednosti žalovaného za škodu. Predložená faktúra za opravu vozidla a doklad o jej úhrade nepreukazuje zodpovednosť žalovaného za spôsobenú škodu.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť a zároveň dôvodnosť vyvodzoval z ust. § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“). V odôvodnení dovolania žalobca poukázal na to, že v priebehu konania pred súdom prvej inštancie navrhol vykonať dôkaz - dopyt na Okresné riaditeľstvo PZ Bratislava III s otázkou, či motohliadka realizovala 17. decembra 2007 výjazd na zápis o škode v areáli Vájnsorská 129. Súd prvej inštancie tento dôkaz nezabezpečil včas a na pojednávaní 12. marca 2019 žalobcovi oznámil, že tento dôkaz už nie je možné vykonať. Uvedený dôkaz vinnou súdu prvej inštancie vykonaný nebol a následne nemohol byť ani zohľadnený pri rozhodovaní v odvolacom konaní, čo mohlo, okrem nedostatočne objektívne posúdených dovtedy predložených dôkazov, jednoznačne preukazujúcich, že prišlo k ústnemu uzatvoreniu Zmluvy o dielo, ovplyvniť rozhodnutie, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. Dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa len veľmi stručne a nejednoznačne obmedzil na tvrdenie, že žalobca nepreukázal, kto za žalovaného so žalobcom uzatvoril zmluvu (či už písomnú alebo ústnu). Súd navyše neprihliadol na ust. § 536 ods. 3 ObZ, ako aj na zaužívanú právnu prax, čím podľa názoru žalobcu tiež došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu dovolateľ považoval za nesprávne, nakoľko odvolací súd, aj v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, vydal vnútorne nekonzistentné rozhodnutie, rozhodoval o vzniku zmluvy o dielo bez vyjadrenia sa sporových strán, nevyjadril sa k viacerým skutočnostiam namietaným vo vyjadrení k odvolaniu a nevysporiadal sa so skutkovými tvrdeniami a právnymi závermi žalobcu a súdu prvej inštancie. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie svojím nesprávnym postupom a odvolací súd svojím rozporuplným rozhodnutím odňal žalobcovi právo na spravodlivý proces, zahŕňajúce aj právo na vykonanie všetkých navrhnutých dôkazov, právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strán, právo vyjadriť sa ku všetkým navrhnutým a vykonávaným dôkazom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a právo na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku a v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/155/2017. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť. Podľa názoru žalovaného sa žalobca v podanom dovolaní vyjadruje k už zistenému skutkovému stavu, vyjadruje nespokojnosť s (ne)vykonanými dôkazmi a tiež s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a vyjadruje subjektívne argumenty na adresu žalovaného. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobca ako poškodený v posudzovanom prípade nepreukázal vznik zodpovednosti za škodu a preto odvolací súd rozhodol správne, ak žalobu zamietol.

8. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného v podstate zopakoval námietky uvedené v dovolaní.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený dovolateľ, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

11. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver, aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

15. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

16. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

17. Dovolateľ časť argumentácie, ktorou odôvodnil zásah do svojho práva na spravodlivý súdny proces, venoval tomu, že súdy nevykonali dôkazy, ktoré navrhol. Porušenie práva na spravodlivý proces videl aj v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré považoval za arbitrárne, pretože nesprávnym postupom súd znemožnil, aby žalobca riadne uskutočňoval svoje procesné práva. Dovolateľ tiež namietal, že postupom odvolacieho súdu, ktorý rozhodol bez nariadenia pojednávania, bolo porušené jeho právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strán a právo vyjadriť sa ku všetkým navrhnutým a vykonávaným dôkazom.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, a II. ÚS 251/03).

19. V súvislosti s namietanými nedostatkami vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd zdôrazňuje, že súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z

vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné.

20. Do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva procesnej strany, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, IV. ÚS 251/03, II. ÚS 3/97).

21. Dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritéria vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

22. Z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 vyplýva, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“.

23. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia, dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého „súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP (od 1. júla 2016 § 220 ods. 2 CSP - pozn. dovolacieho súdu). Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.“

24. K námietke nepreskúmateľnosti súdnych rozhodnutí dovolací súd odkazuje aj na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3. decembra 2015 pod R 2/2016, podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

25. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najnákladnejšej dôležitosti pre súdny systém” (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

26. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za nepreskúmateľné, keďže odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia dostatočne vyjadril dôvody, ktoré ho viedli k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie. Nosným dôvodom pre rozhodnutie odvolacieho súdu bol záver o žalobcovom neunesení dôkazného bremena, „keď nepreukázal, že uzatvoril zmluvy o dielo so žalovaným, nepreukázal jeho pasívnu legitimáciu, a tým nepreukázal ani jeho zodpovednosť za spôsobenú škodu, preto musí znášať procesnú zodpovednosť za nedokázanie tvrdených skutočností, t. j. neunesenie dôkazného bremena“ (bod 12 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných otázok. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca v podstate nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nemôžu byť základom pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady podľa § 420 písm. f/ CSP.

27. Dovolanie žalobcu je preto v tejto časti nedôvodné.

28. Žalobca v dovolaní ďalej namietal, že postupom odvolacieho súdu, ktorý rozhodol bez nariadenia pojednávania, bolo porušené jeho právo na verejné pojednanie veci za prítomnosti strán a právo vyjadriť sa ku všetkým navrhnutým a vykonávaným dôkazom.

29. Podľa § 383 CSP, je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

30. Podľa § 384 ods. 1 CSP, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

31. Podľa § 385 ods. 1 CSP, na pojednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

32. Predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je zopakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom (uznesenie najvyššieho súdu zo 7. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo/131/2009). Odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru odvolacieho súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie (napr. II. ÚS 506/2013). Pokiaľ odvolací súd založil odôvodnenie svojho rozhodnutia aj na ním vykonanom dokazovaní, ktoré ale nevykonal procesne predpísaným spôsobom - na pojednávaní, prípadne aj mimo pojednávania so zachovaním práva strán sporu byť prítomnými na takto vykonanom dokazovaní (§ 188 ods. 1 CSP), znemožnil tým strane vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý proces (m. m. uznesenie najvyššieho súdu z 25. októbra 2017, sp. zn. 6Cdo/155/2017). Odvolací súd teda nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav v pojednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie, pričom výnimku z tejto zásady predstavuje prípad, v ktorom odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje. Urobí tak v prípade, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné

nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov (uznesenie najvyššieho súdu z 20. júna 2018 sp. zn. 2Obdo/33/2017). Ak odvolací súd procesným postupom odporujúcim zákonnej úprave (§ 383 CSP) bez toho, aby za účelom zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 384 ods. 1 CSP) nariadil odvolacie pojednávanie (§ 385 ods. 1 CSP), prehodnocoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie a v otázke rozhodujúcej pre rozhodnutie vo veci prijal odlišný skutkový záver než súd prvej inštancie, týmto nesprávnym procesným postupom - okrem iného odporujúcim zásade priamosti a ústnosti súdneho konania, znemožnil strane realizáciu jej patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu do procesných práv mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces (k tomu pozri aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/34/2018 a 3Obdo/79/2019).

33. Najvyšší súd sa už v minulosti vyjadril, že postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Neobjasnená skutková otázka zakladá stav non liquet, a len v tejto oblasti je možné uplatniť pravidlá dôkazného bremena. Je dôležité presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie je možná výlučne vo svetle skúmania riešenia právnych otázok, nikdy nie skutkových. Tu najvyšší súd poukázal na myšlienku Gerlicha, ktorý pre rozlišovanie skutkových a právnych poznatkov stanovil kritérium, podľa ktorého všetky tie poznatky, ktoré sme získali hľadajúc odpoveď na otázku, čo má byť, sú poznatky právne, a tie, ktoré sme získali odpoveďou na otázku, čo je, sú poznatky skutkové (Gerlich, K.: Skutkové zjištění a právní posouzení v řízení soudním. Praha, Brno: Orbis, 1934) [m. m. uznesenie najvyššieho súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. 5Obdo/16/2020, ods. 38].

34. V posudzovanej veci odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď vo veci verejne vyhlásil 13. júna 2019 rozsudok, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobe vyhovel tak, že žalobu zamietol (zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku na č. l. 230, 231). Odvolací súd v odôvodnení písomného vyhotovenia svojho rozsudku skonštatoval, že súd prvej inštancie správne a dostatočne zistil skutkový stav veci, ale jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení. Odvolací súd však súčasne vo svojom rozsudku bez zopakovania alebo doplnenia dokazovania vyslovil skutkové závery odlišné od skutkových záverov prijatých súdom prvej inštancie, pričom práve na týchto odlišných záveroch založil svoje rozhodnutie.

35. V tejto súvislosti dovolací súd konkrétne poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom je uvedené, že súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o dielo v súlade s ust. § 536 a nasl. ObZ, pričom žalovaný konal prostredníctvom poverenej osoby v súlade s § 15 ObZ. Na rozdiel od toho však odvolací súd dospel k opačnému záveru, že žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že uzatvoril zmluvu o dielo so žalovaným, nepreukázal, kto za žalovaného prevzal vozidlo na opravu a nepreukázal ani to, že k škode došlo manipuláciou s kabínou vozidla zamestnancom žalovaného, pričom z tohto konštatovania následne vyvodil, že žalovaný nemohol porušiť povinnosť zo záväzkového vzťahu a preto nebola naplnená jedna z podmienok pre vznik zodpovednosti žalovaného za prípadnú škodu. Odvolací súd tak vo svojom rozhodnutí vychádzal z diametrálne odlišných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, pričom rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo pojednávanie, na ktorom by dôkazy vykonané pred súdom prvej inštancie zopakoval.

36. Z uvedeného je podľa dovolacieho súdu zrejmý záver, že postup odvolacieho súdu bol v rozpore s ust. § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP a rovnako tak s vyššie citovanou ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (viď bod 32. tohto uznesenia). Preto dovolací súd konštatuje, že žalobca dôvodne namietal existenciu vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, keď v dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

37. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo z hľadiska procesného postupu poznačené

existenciou vady zmätočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ CSP, najvyšší súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

38. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať odvolanie a za splnenia podmienok ust. § 385 ods. 1 CSP za týmto účelom nariadiť pojednávanie, za rešpektovania princípu kontradiktórnosti konania (čl. 9 CSP). V novom rozhodnutí sa odvolací súd vyjadrí aj k otázke dôkazov navrhnutých sporovými stranami a nevykonaných súdom prvej inštancie, pokiaľ tento postup nie je zdôvodnený v rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

39. O trovách pôvodného konania a dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.